

Các giải pháp tín dụng của ngân hàng Công Thương đối với KCX, KCN TP. Hồ Chí Minh

ThS. NGUYỄN THỊ TUYẾT NGÀ

Khoa Tài chính Ngân hàng - Trường ĐH Công nghiệp Tp. Hồ Chí Minh

Thành phố Hồ Chí Minh là địa phương đầu tiên trong cả nước được thí điểm xây dựng khu chế xuất (KCX), khu công nghiệp (KCN) - một mô hình kinh tế mới nhằm triển khai Chiến lược ổn định và phát triển kinh tế - xã hội năm 1991- 2000 được đề ra trong Đại hội VII thực hiện đường lối đổi mới kinh tế của Đảng. Cùng với sự phát triển của các KCX, KCN, thì hoạt động đầu tư tín dụng và phát triển dịch vụ ngân hàng tại các KCX, KCN cũng ngày càng tăng. Nhu cầu vốn của khu vực này rất lớn, các ngân hàng đã quan tâm đầu tư nhưng vẫn chưa đáp ứng đủ nhu cầu vốn cho các doanh nghiệp trong KCX, KCN do còn nhiều vướng mắc từ cả hai phía. Bên cạnh đó, trong hoạt động ngân hàng tại khu vực này thì các ngân hàng có vốn đầu tư nước ngoài lại chiếm ưu thế hơn ngân hàng trong

nước. Riêng đối với các chi nhánh Ngân hàng Công Thương (NHCT) trên địa bàn Tp. Hồ Chí Minh, thị phần cho vay trong KCX, KCN còn khá khiêm tốn, chưa tương xứng với tiềm năng của một ngân hàng thương mại nhà nước - vốn có thế mạnh trong cho vay công nghiệp và chiếm đến 15% thị phần tín dụng của hệ thống ngân hàng thương mại (NHTM) cả nước.

1. Thực trạng những năm qua

Tính đến ngày 30/9/2009, dư nợ cho vay trong KCX, KCN của NHCT là 1.128 tỷ đồng, tăng gần 12 lần so với ngày 31/12/2001, trong đó tăng nhanh nhất là trong giai đoạn 2002 - 2004, cao nhất là năm 2002 (lên tới 169,4%), nhưng đã giảm dần vào những năm sau. Thị phần cho vay của NHCT trong KCX, KCN cao nhất là vào năm 2002 (chiếm 17,4%) và giảm dần còn 12,9% (năm 2009) và còn 11%

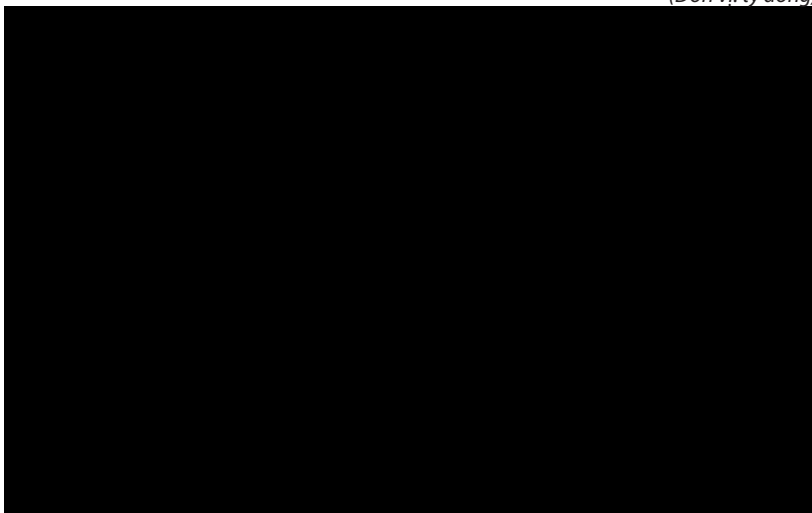
(năm 2011). Từ năm 2001-2006, tình hình cho vay trong KCX, KCN có nợ quá hạn, nhưng tỷ lệ nợ quá hạn chỉ chiếm 0,4% trong tổng dư nợ. Trong khi đó, tỷ lệ nợ quá hạn chung của NHCT thấp nhất năm 2004 là 2,52% và chiếm 3,92% trong tổng dư nợ của năm 2011. Điều này cho thấy, hoạt động cho vay trong KCX, KCN của NHCT trên địa bàn Thành phố khá an toàn và mang lại thu nhập ổn định cho NHCT.

Nhìn chung, trong thời gian qua, hoạt động đầu tư tín dụng của NHCT cho các doanh nghiệp trong KCX, KCN trên địa bàn Thành phố ngày càng tăng, tạo điều kiện cho các doanh nghiệp đầu tư xây dựng nhà xưởng, mua sắm thiết bị để đổi mới công nghệ, hợp lý hoá và mở rộng sản xuất, nâng cao khả năng cạnh tranh của các doanh nghiệp. Mặt khác, với hỗ trợ vốn của ngân hàng đã giúp các doanh nghiệp kinh doanh cơ sở hạ tầng đẩy nhanh tiến độ giải phóng mặt bằng, đầu tư hoàn chỉnh cơ sở hạ tầng nhằm thu hút các doanh nghiệp đầu tư vào khu chế xuất, khu công nghiệp.

Mặc dù hoạt động cho vay các doanh nghiệp trong KCX, KCN của NHCT trên địa bàn TP. HCM đã đạt được những kết quả đáng khích lệ về tăng trưởng qui mô và hiệu quả, tuy nhiên, thị phần cho vay còn khá khiêm tốn, dư nợ cho vay trong KCX, KCN còn chiếm tỷ trọng thấp trong tổng dư nợ cho vay nền kinh tế, các hoạt động dịch vụ khác cũng ít và chưa cho thấy được một hình ảnh NHCT hàng đầu trong cho vay một khu vực năng động như KCX, KCN.

Tình hình cho vay KCX, KCN của NHCT từ năm 2001 - 2011

(Đơn vị: tỷ đồng)

(Nguồn: Chi nhánh NHNN TP. HCM)

2. Đề xuất một số giải pháp

Để mở rộng và nâng cao hiệu quả đầu tư tín dụng của NHCT trong KCX, KCN trên địa bàn TP. HCM trong thời gian tới, NHCT cần thực hiện tốt một số giải pháp sau:

2.1. Chuẩn hóa về cơ chế, chính sách, quy trình, thủ tục cho vay đối với các doanh nghiệp trong KCX, KCN.

Đó là xây dựng một chính sách tín dụng riêng cho KCX, KCN bao gồm các yếu tố như: xây dựng mục tiêu và chiến lược hoạt động tín dụng trong KCX, KCN; các đối tượng khách hàng chiến lược, ngành hàng chiến lược; các sản phẩm tín dụng và dịch vụ phù hợp với yêu cầu của các doanh nghiệp trong KCX, KCN; chính sách quản lý rủi ro và phân cấp quản lý tín dụng cho các Chi nhánh ngân hàng công thương phù hợp với năng lực quản lý của từng Chi nhánh. Tiếp tục bổ sung, hoàn thiện quy trình nghiệp vụ, như: Cải tiến quy trình nghiệp vụ theo hướng đơn giản về thủ tục, hồ sơ vay vốn; Thành lập bộ phận hỗ trợ tín dụng tư vấn cho các doanh nghiệp trong KCX, KCN về các lĩnh vực liên quan đến nghiệp vụ ngân hàng.

2.2. Đa dạng hóa sản phẩm tín dụng, gắn việc cung cấp sản phẩm tín dụng với các sản phẩm dịch vụ và tiện ích khác của Ngân hàng Công Thương.

Đó là khai thác tối đa tiện ích của hệ thống công nghệ hiện đại để cải tiến sản phẩm hiện có và phát triển các sản phẩm tín dụng mới; Phát triển nghiệp vụ chiết khấu thương phiếu; Phát triển đầu tư tín dụng dưới hình thức cho thuê tài chính; Triển khai thực hiện nghiệp vụ bao thanh toán.

2.3. Mở rộng mạng lưới hoạt động trong KCX, KCN, phát triển mô hình gắn kết ngân hàng - doanh nghiệp - công ty kinh đầu tư cơ sở hạ tầng.

2.4. Nâng cao chất lượng thẩm định tín dụng.

Cụ thể là: Thực hiện đầy đủ và thường xuyên việc đánh giá lại quy trình tín dụng; Nâng cao chất lượng thẩm định kế hoạch sản xuất kinh doanh, dự án đầu tư của doanh nghiệp; Tiếp tục hoàn thiện hệ thống thông tin tín dụng; Tăng cường các biện pháp quản lý khách hàng, quản lý vốn vay; Nâng cao hiệu quả quản lý, điều hành hoạt động tín dụng.

2.5. Hoàn thiện chính sách quản lý rủi ro, hệ thống chấm điểm tín dụng và xếp hạng khách hàng.

2.6. Nâng cao chất lượng và quy mô nguồn vốn để mở rộng tín dụng cho các doanh nghiệp trong KCX, KCN.

2.7. Tăng cường công tác marketing.

3. Một số kiến nghị với các cơ quan quản lý Nhà nước.

- Cần hoàn thiện văn bản pháp quy liên quan đến KCX, KCN, tạo khung pháp lý vững chắc cho hoạt động của KCX, KCN.

- Hoàn thiện mô hình cơ chế và phương thức quản lý các KCX, KCN theo mô hình “một cửa, tại chỗ”, nâng cao tính minh bạch của môi trường đầu tư, cải cách thủ tục hành chính để tạo thuận lợi cho các doanh nghiệp hoạt động trong KCX, KCN.

- Mở rộng quy chế phối hợp giữa Ngân hàng Nhà nước, Ban Quản lý các KCX và KCN Tp. Hồ Chí Minh (HEPZA), các sở, ban ngành có liên quan để kịp thời tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc của doanh nghiệp trong hoạt động nhằm tạo điều kiện phát triển tốt nhất cho các doanh nghiệp.

- Cho thành lập Trung tâm Thông tin tín dụng tư nhân. Ở Việt Nam chỉ mới có Trung tâm Thông tin tín dụng (CIC) - tổ chức sự nghiệp Nhà nước thuộc Ngân hàng Nhà nước Việt Nam là đơn vị duy nhất thực hiện nghiệp vụ này. Tuy nhiên, với năng lực và cơ chế của một cơ quan đăng ký tín dụng Nhà

nước thì tương lai gần sẽ gặp hạn chế trong việc đáp ứng nhu cầu thông tin của bên cho vay và đi vay.

- Cần nghiên cứu ban hành quy chế về đảm bảo tiền vay liên quan đến yếu tố nước ngoài, trong đó đặc biệt là bảo lãnh nước ngoài nhằm tạo điều kiện cho các NHTM trong nước tiếp cận nhanh chóng và mở rộng tín dụng đối với các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài.

- Xây dựng hệ thống hạ tầng mạng công nghệ thông tin qua việc thúc đẩy nhanh quá trình hình thành các công ty cổ phần tin học, công ty chuyển mạch... nhằm tạo điều kiện cho các NHTM kết nối hệ thống mạng thông tin, kết nối giữa các hệ thống máy ATM, mang lại nhiều tiện ích cho khách hàng, nâng cao trình độ quản lý, trình độ kinh doanh, đảm bảo tiếp cận tốt tiến bộ khoa học, công nghệ hiện đại của các nước tiên tiến, đáp ứng nhu cầu phát triển ngày càng cao của các doanh nghiệp trong KCX, KCN.

- CIC tiếp tục nâng cao chất lượng thông tin tín dụng: thông tin đa dạng và phong phú hơn; chi tiết hơn với các thông tin về tình hình tài chính doanh nghiệp, thông tin ngành có độ chính xác và cập nhật cao hơn.

- Để tạo điều kiện cho các tổ chức tín dụng quản lý tốt khách hàng vay vốn, Ngân hàng Nhà nước cần nghiên cứu ban hành chính sách tăng cường thanh toán qua ngân hàng, đề nghị Nhà nước có hỗ trợ đối với các doanh nghiệp thực hiện thanh toán qua ngân hàng để khuyến khích và thúc đẩy các doanh nghiệp tích cực thanh toán qua ngân hàng.

Với một số giải pháp và kiến nghị trên, hy vọng sẽ góp phần mở rộng và nâng cao hiệu quả tín dụng của NHCT trong KCX, KCN trên địa bàn TP. HCM, qua đó, góp phần nâng cao năng lực cạnh tranh của NHCT trong điều kiện cạnh tranh trong lĩnh vực ngân hàng ngày càng gay gắt và bình đẳng hơn. ♦